

DL-101

December-2013

B.Com. (Sem.-I)

CC – 101 : Fundamentals of Business Economics – I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) રોબિન્સે આપેલી અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યાની ટીકાત્મક રીતે ચર્ચા કરો.
Critically discuss the definition of Economics given by Prof. Robbins. 6
અથવા/OR
પ્રો. સેમ્યુલસને આપેલી વિકાસલક્ષી વ્યાખ્યા સમજાવો.
Discuss the growth oriented definition of Economics given by Prof. Samuelson.
- (b) તુષ્ટિગુણનો ખ્યાલ સમજાવો. 4
Explain the concept of utility.
અથવા/OR
વસ્તુના પ્રકારો ટૂંકમાં સમજાવો.
Explain briefly the types of Goods.
- (c) એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર અને સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. 4
Clarify the concept of Micro and Macro Economics.
અથવા/OR
સંપત્તિ અને નાણાંનો ખ્યાલ સમજાવો.
Explain the concept of Money and Wealth.
2. (a) માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતાનો ખ્યાલ વર્ણવો. 6
Describe the concept of price elasticity of demand.
અથવા/OR
માંગને નક્કી કરતાં પરિબલો વિગતે રજૂ કરો.
Explain the determinants of demand in detail.
- (b) ગ્રાહકના અધિક સંતોષ વિશે ટૂંકી નોંધ લખો. 4
Write a short note on consumer's surplus.
અથવા/OR
માંગની પ્રતિ મૂલ્યસાપેક્ષતાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
Clarify the meaning of cross elasticity of demand.
- (c) અવેજી અસરનું અર્થઘટન કરો. 4
Clarify the meaning of substitution effect.
અથવા/OR
હલકી વસ્તુઓનો ખ્યાલ સમજાવો.
Explain the concept of inferior goods.

3. (a) પરિવર્તનશીલ સાધન પ્રમાણનો નિયમ સમજાવો.
Explain the law of variable proportion.

6

અથવા/OR

સરેરાશ ખર્ચ (AC) અને સીમાંત ખર્ચ (MC)નો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. AC અને MC વચ્ચેનો સંબંધ ચર્ચો.

Clarify the concept of Average Cost and Marginal Cost. Discuss the relationship between AC and MC.

- (b) સમઉત્પાદન રેખાના લક્ષણો જણાવો.

Give the characteristics of Iso-quants curve.

અથવા/OR

સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવકના ખ્યાલ વર્ણવો.

Describe the concept of Average Revenue and Marginal Revenue.

- (c) ઉત્પાદન શક્યતા રેખાનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

Clarify the concept of Production Possibility Curve.

અથવા/OR

વૈકલ્પિક ખર્ચનો અર્થ આપો.

Give the meaning of Opportunity Cost.

4. (a) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈનાં લક્ષણો વર્ણવો.

Describe the characteristics of Monopolistic Competition.

અથવા/OR

કિંમત ભેદભાવ ક્યારે શક્ય અને નફાકારક બને ?

When is price discrimination possible and profitable ?

- (b) ખાંચાવાળી માંગરેખાનો ખ્યાલ સમજાવો.

Explain the concept of Kinked Demand curves.

અથવા/OR

પૂર્ણ હરીફાઈનાં લક્ષણો જણાવો.

Give the characteristics of Perfect Competition.

- (c) લાદણ વિશે ટૂંકી નોંધ લખો.

Write a short note on Dumping.

અથવા/OR

જોડાણયુક્ત અલ્પ હસ્તક ઈજારા વિશે ટૂંકી નોંધ લખો.

Write a short note on Collusive Oligopoly.

5. નીચે આપેલાં વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો :
Choose the appropriate answer from the option given under :

14

(1) ખાંચાવાળી માંગરેખાનું પ્રતિમાન (Model) રજૂ કર્યું

(a) સ્ટીગલર

(b) બોમલ

(c) ચેમ્બરલીન

(d) પાઉલ સ્વીઝી

The kinked demand curve model is given by

(a) Stigler

(b) Baumol

(c) Chamberlin

(d) Paul Sweezy

- (2) વેચાણ ખર્ચ તે ખર્ચ છે જે
- (a) પુરવઠાને માંગને અનુરૂપ કરે છે. (b) માંગને પુરવઠાને અનુરૂપ કરે છે.
(c) ઉત્પાદનને માંગને અનુરૂપ કરે છે. (d) એકપણ નહીં

Selling cost are the costs which

- (a) adjust supply to demand (b) adjust demand to supply
(c) adjust production to demand (d) neither

- (3) સીમાંત આવક શોધવા માટે કયું સૂત્ર છે ?

- (a) $MR = P \times e$ (b) $MR = \frac{P}{e}$
(c) $MR = P \left(\frac{e-1}{e} \right)$ (d) $MR = P \left(\frac{e}{e-1} \right)$

જ્યાં $MR =$ સીમાંત આવક = માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાંક, $P =$ સરેરાશ આવક = ભાવ

Which formula is used to find out MR ?

- (a) $MR = P \times e$ (b) $MR = \frac{P}{e}$
(c) $MR = P \left(\frac{e-1}{e} \right)$ (d) $MR = P \left(\frac{e}{e-1} \right)$

- (4) કયા બજારમાં એક પેઢી ભાવ સ્વીકારનાર છે ?

- (a) ઈજારો (b) અલ્પહસ્તક ઈજારો
(c) પૂર્ણ હરીફાઈ (d) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ

In which of the following markets, a firm is a price taker ?

- (a) Monopoly (b) Oligopoly
(c) Perfect Competition (d) Monopolistic Competition

- (5) ઈજારાની પેઢીની માંગરેખા

- (a) X-અક્ષને સમાંતર (b) ઋણ ઢાળવાળી
(c) ધન ઢાળવાળી (d) Y-અક્ષને સમાંતર

Demand curve facing a monopoly firm is

- (a) parallel to X-axis (b) downward sloping
(c) Upward sloping (d) parallel to Y-axis

- (6) કયા કિસ્સામાં, બધા જ ખર્ચો અસ્થિર છે ?

- (a) મધ્યમ સમય ગાળામાં (b) ટૂંકા સમય ગાળામાં
(c) લાંબા સમય ગાળામાં (d) બધા જ સમય ગાળામાં

In which case, all costs are variable ?

- (a) Medium term (b) Short run
(c) Long run (d) in all time period

- (7) અર્થશાસ્ત્રમાં, ટૂંકા સમય ગાળામાં

- (a) એક જ સાધન અસ્થિર/પરિવર્તનશીલ
(b) બધા જ સાધનો સ્થિર
(c) બધા જ સાધનો પરિવર્તનશીલ (અસ્થિર)
(d) એકપણ નહીં

In Economics, short run refers to

- (a) only one factor variable (b) all factors fixed
(c) all factors variable (d) neither

- (8) ગ્રાહકના અધિક સંતોષનો ખ્યાલ રજૂ કર્યો
 (a) પાઉલ સ્વીઝી (b) માર્શલ
 (c) ચેમ્બરલીન (d) સ્ટીગ્લર

The concept of consumer's surplus is given by

- (a) Paul Sweezy (b) Marshall
 (c) Chamberlin (d) Stigler

- (9) ગિફન વસ્તુઓ છે
 (a) પ્રતિષ્ઠામૂલક વસ્તુઓ (b) મૂડી વસ્તુઓ
 (c) એશ-આરામની વસ્તુઓ (d) હલકી વસ્તુઓ

Giffen goods are

- (a) Prestige goods (b) Capital goods
 (c) Luxury goods (d) Inferior goods

- (10) અર્થશાસ્ત્રની કલ્યાણલક્ષી વ્યાખ્યા રજૂ કરનાર અર્થશાસ્ત્રી
 (a) માર્શલ (b) રોબિન્સ
 (c) સેમ્યુલસન (d) બોમલ

The economist who presented welfare oriented definition of economics

- (a) Marshall (b) Robbins
 (c) Samuelson (d) Baumol

- (11) આર્થિક સમસ્યાનું મૂળ છે

- (a) લક્ષ્ય (b) લોભ
 (c) સાધનો (d) અછત

The root cause of economic problem

- (a) Ends (b) Greed
 (c) Means (d) Scarcity

- (12) માંગના નિયમ અનુસાર કિંમત અને માંગ વચ્ચેનો સંબંધ _____

- (a) ધનાત્મક (b) વ્યસ્ત
 (c) પ્રત્યક્ષ (d) એકપણ નહીં

According to the law of demand, the relation between price and demand is

- (a) positive (b) inverse
 (c) direct (d) neither

- (13) ઉત્પાદન વિધેય એટલે

- (a) સાધન પ્રમાણ અને ઉત્પાદન પ્રમાણ વચ્ચે સંબંધ
 (b) ઉત્પાદન અને વેચાણ આવક વચ્ચેનો સંબંધ
 (c) ઉત્પાદન અને કિંમત વચ્ચેનો સંબંધ
 (d) સાધન પ્રમાણ અને સીમાંત ખર્ચ વચ્ચેનો સંબંધ

Production function means

- (a) Relation between factor amount and output
 (b) Relation between production and sales revenue
 (c) Relation between production and price
 (d) Relation between factor amount and marginal cost

- (14) નીચેનામાંથી કયું લક્ષણ ઈજારાયુક્ત હરીફાઈનું નથી ?

- (a) વિકેતાઓની વિશાળ સંખ્યા (b) ગ્રાહકોની વિશાળ સંખ્યા
 (c) સમાનગુણી વસ્તુ (d) મુક્ત પ્રવેશ

Which of the following is not a characteristic of monopolistic competition ?

- (a) Large number of sellers (b) Large number of buyers
 (c) Homogenous product (d) Ease of Entry